הלכה · משנה תורה · מפרשים · מלאכת שלמה · ספר נשים

מלאכת שלמה על משנה תורה, הלכות גירושין

רבי שלמה חכים

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מלאכת שלמה על משנה תורה, הלכות גירושין

רבי שלמה חכים

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מלאכת-שלמה-על-משנה-תורה-הלכות-גירושין/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ב 4
הלכה יב 4
פרק יא 4
הלכה ו 4

פרק ב

הלכה יב

האומר כתבו גט לאשתי וכו' אבל המסוכן והוא אדם שקפץ וכו'. כתב הריטב"א בפ' מי שאחזו (גיטין דף ע"ב) וז"ל ומיהו בשכיב מרע שמחלק כל נכסיו דמהני באמירה בעלמא אכתי לא ידעתי לענין גיטין אם אמר כתבו לחוד אי מהני דלא אשכחן אלא באלו דמצוה מחמת מיתה נינהו אבל בש"מ לא אשכחן ומיהו מדמשוה רב הונא גיטו למתנתו ודאי נראה וכו' וכתבו לחוד סגי והראיה דאמרינן בפ"ק גבי מתני' דהאומר תנו ק' לפרש ומת יתנו לאחר מיתה ובגמ' מקשינן ומוקמינן לה בש"מ ואמרינן ולמאי דמוקי לה בבריא אמאי לא מוקי לה בש"מ ומפרקינן לא מתוקמה מתני' בש"מ ממאי דקתני האומר תנו גט זה לאשתי ומת לא יתנו לאחר מיתה טעמא דמת הא מחיים נותנים וטעמא דאמר תנו הא לא אמר תנו אין נותנים ובש"מ אע"ג דלא אמר תנו נותנין דתנן ר"ש אומר אף המסוכן אלמא לר"ש דהלכתא כוותיה בכ"מ שמתנתו מתנה באמירה בעלמא אף בגיטו א"צ לפרש דאי לא לוקמא בש"מ דמחלק כל נכסיו באמירה ולענין גיטו צריך לפרש אלא ש"מ כדפרישית עכ"ל.

הנה מ"ש הריטב"א ז"ל לוקמא בשכיב מרע דמחלק כל נכסיו באמירה וכו' היינו כדמוקי רב הונא בריה דר' יהושע בפ' מי שמת דמוקי להך מתני' בהכי דאי במקצת ע"כ צריך קנין ומתני' בלא קנין מיירי דומיא דגט וצריך לאוקומי במצוה מחמת מיתה ולא מצי לאוקומי בש"מ סתם ועפ"ז נראה לישב תמיהת הרב פני יהושע ז"ל שם בשיטתו לגיטין בפ' התקבל שתמה עליה דהר"ן ז"ל שהוכיח מהך דפ"ק דאף בשכיב מרע שאינו מסוכן דלא בעינן שיאמר כתבו ותנו וכמ"ש הריטב"א ז"ל דלא בעינן שיאמר כתבו ותנו לוקמא בש"מ שאינו מסוכן יעו"ש והקשה הרב ז"ל דלא מצינן לאוקומי בהכי דהא הוי מתנת ש"מ במקצת ואמאי נותנין אלא ודאי דמיירי במצוה מחמת מיתה יעו"ש ולפי דברי הריטב"א הללו נראה ברור דלא קשה כלל ודוק.

פרק יא

הלכה ו

קטנה שלא מיאנה והגדילה אע"פ שלא בעלה בעלה משנעשית בת שתים עשרה שנה ויום אחד הרי זו אינה ממאנת וכו' ולפיכך אם עמדה ונתקדשה אחר שגדלה תופסין בה קדושין של שני וכו' ואם בא עליה שני קודם שיגרש ראשון תצא מזה ומזה מפני שדומה לאשה ששמעה שמת בעלה ונשאת ואח"כ בא בעלה וכו'. עיין בהרב המגיד

ובמ"ש רבינו פ"ד מהל' אישות ה"ז יעו"ש.

ולכאורה יש להסתפק בדברי רבינו אם הא דכתב אם בא עליה קודם שיגרש ראשון תצא מזה ומזה שדומה לאשה וכו' אם הוא דוקא בממאנת בבעלה שקבלה ממנו קדושין והוו קדושין דרבנן כשלא בעלה כשהגדילה. אבל בממאנת ביבם שזיקתה הוא מחמת קידושין דרבנן אפשר דלא יסבור רבינו דאם בא עליה שני קודם שיגרש ראשון דתצא מזה ומזה ולא קאי זה למ"ש לעיל בהל' ג' כשם שממאנת בבעל כך ממאנת ביבם דלענין זה לא שוו בעל ליבם או דילמא לא שנא נראה פשוט דלא שנא. ולענ"ד דיתומה שנתקדשה ונפלה לפני יבם בעודה קטנה שיכולה למאן ונשאת לאחר דתצא מזה ומזה והראיה ממ"ש הגאונים בתשובה הנדפס מקרוב סי' ל"ח שנשאל ואם הגדולה יכולה למאן והשיב וז"ל כך ראינו שכל זמן שהיא קטנה בין בבעל בין ביבם עד בת י"ב וכיון שהגיע לי"ב שנה ויום אחד אינה יכולה למאן וכ"ש ביבם ויצא מבעל בגט ומיבם בחליצה וכו' יעו"ש הרי מפורש יוצא דיותר אלים זקוק יבם מבעל וכל שכן כיון דרבינו פסק בבעל דאם בעל שני אסרה לראשון כל שכן שאוסרה ליבם ודוק.